

gnjilobe. In takó je prav, častiti moji sotrudniki na polju ljudskega šolstva. Saj imate, kakor pravi Slomšek, srca mladine v svojih rokah, saj vam je skrbeti za boljšo prihodnost. Zarad imenitnosti Vašega poklica bodite mi torej, velezaslužni odposlanci Svojih tovarišev, srčno pozdravljeni! Bog daj, da bi bilo delo Vaše, namenjeno zboljšanju ne še povsem dobro urejenih nadaljevalnih tečajev in šolstva sploh v prid širni naši državi — saj vpliva blagostanje druge pokrajine na drugo — v prid prelepi, od stvarnika takó bogato obdarjeni naši deželi, v prid občini, v kateri vsak med Vami deluje, v prid družinam, ki Vam pošiljajo svoje otroke v nauke in v vzgojo.

Ta presrečna želja moja se izpolni gotovo, če zrastejo učenci vsled Vašega nauka, vsled Vašega zgleda, zvesti veri, zvesti cesarju, zvesti domovini. Postavil sem pa zvestobo do vere na prvo mesto, ker vera je podlaga vsemu, ker brez vere ni sploh zvestobe, ni ljubezni, ni značaja, ni npravnosti.

In kakor želim jaz, da naj Bog blagoslovi delo Vaše, takó Vas blagoslovljajo tudi družine, ki Vam izročujejo v vzgojo svoje otroke, in blagoslové Vas vesele, za lepe nauke, ki jih vsejete in vcepíte v nežna srca mladine.

(Dalje prih.)

„S.“

Opravila v šolski drevesnici jeseni.

Pretečeni mesec nismo imeli v šolski drevesnici nič važnega opravila. Drevesca so nam zrasla, ako smo jih celo leto pravilno oskrbovali, da jih je veselje gledati. Sedaj bode prišla zima, zato mora skrben vrtnar kolikor možno paziti, da mu zima ne pokvari, kar smo celo leto z velikim trudom dosegli. Zgodnji sneg nam zamore drevesca polomiti in skriviti, zato vsakemu svetujem, naj v drugi polovici tega meseca odstrani vse listje raz cepljena drevesca; s tem je največja nevarnost odstranjena.

Zemlja med drevesci naj bode lepo poravnana, da se ne nabira deževnica po jamah. Drevesca se jeseni nič ne obrezujejo, ampak se puste na miru do spomladi. Letošnji divjaki se konec tega meseca skopljejo, povežejo v šope in zakopljejo s koreninami na priležnem kraju. Ravno to se zgodi s tistimi pikiranci, koje mislimo po zimi in spomladi požlahtniti.

Glavna skrb vsakega šolskega vrtnarja pa bodi, da si preskrbi dosti vsakovrstnega sadnega semena, da bo zamogel podlage sam doma vzgojiti.

Kdor divjake kupuje, mora porabiti, kar dobi, doma si jih pa lahko toliko vzgojimo, da najlepše porabimo, a vse zanikerno odstranimo.

Seme naj bode vsikdar od nežlahtnega sadja, ker žlahtno sadje ima navadno bolj občutljiv les. Pri divjaku je pa glavna stvar, da ima trpežen les. Seme lahko nanese učenci, za koje jim da učitelj nekaj šolskega blaga. Seme se hrani na zračnem suhem kraju do setve. Seje se najbolje konec tega ali v pričetku prihodnjega meseca. Sejemo vse, razven orehov in kostanja najraje jeseni. Orehi in kostanj se pa stratificujejo t. j. denejo se z vlažnim peskom pomešani v kak zabojček ali lonec in to se hrani v kleti, ali se pa zakoplje v zemljo kakih 20 do 30 cm globoko. Sadi se še le spomladi, kadar vreme dopusti, ko so že vzkalili.

Za sejalnico odločimo gnojno zemljo, potem jo vsaj 20 cm globoko prekopljimo in poravnajmo. Na prekopani in poravnani sejalnici napravimo v vrstah po 4 cm globoke jarke 25 cm narazen. Da nam pa jesenske setve miši ne pokončajo, moramo seme na to pripraviti. Vzame se ne preredek belež t. j. apnena voda. V to se strese seme in potem toliko pepela prisuje, da se vse posuši. Na ta način se prime vsake peške neka apnena in pepelnata skorja in ravno ta skorja je najboljši pripomoček, da nam jesenske setve miši ne pokončajo.

Tako pripravljeno seme posujemo ne pregosto po pripravljenih jarkih in z grabljami zasujemo. Ako imamo mešanec pri rokah, je dobro, da ga malo potresemo po zvršeni setvi. Sejalnice z frišnim gnojem gnojiti, pa nikdar ne smemo. Sejalnica se tudi lahko pokrije z brinjevimi ali smerekovimi vejami. Ako smo vse to zvršili, potem smo za letos z delom v vrtu dokončali.

Kdor misli spomladi cepiti črešnje, ta naj si cepov preskrbi še pred mrazom, ker ravno črešnjevi cepovi najraje ozebejo.

S tem smo dokončali najvažnejša opravila v šolski drevesnici, prihodnjo pomlad se hočemo pa pomeniti o zelenjadarstvu.

A. Likozar.

Avstrijsko šolstvo v l. 1890. s posebnim ozirom na Kranjsko.

(Dalje.)

Relativno je bilo na avstrijskih ljudskih šolah učiteljev starih manj kot 20 let 1·3⁰/₀, 20–25 let 13·5⁰/₀, 25–30 let 24·5⁰/₀, 30–40 let 29·3⁰/₀, 40–50 let 20·0⁰/₀, 50–60 let 7·7⁰/₀, več kot 60 let 3·8⁰/₀; učiteljic manj kot 20 let 2·6⁰/₀, 20–25 let 21·5⁰/₀, 25–30 let 28·9⁰/₀, 30–40 let 30·4⁰/₀, 40–50 let 11·9⁰/₀, 50–60 let 3·8⁰/₀ in nad 60 let 0·9⁰/₀;